

AANSLAGEN NEW YORK - 11 SEPTEMBER 2001

“Mijn toekomst in 2001 leek in de Verenigde Staten te liggen. Ik zou de overstap maken van het ministerie van Financiën naar PricewaterhouseCoopers in New York. Op 11 september was ik aan het werk op het ministerie in Den Haag toen het eerste vliegtuig het WTC invloog. Ik kreeg al snel een sms’je met de strekking dat ik nog maar even moest wachten met afreizen naar New York.

Het ministerie was meteen in staat van paraatheid, want vrij snel borrelden geruchten op over handel met voorkennis. Beleggers zouden kort voor de aanslagen short zijn gegaan op vliegtuigmaatschappijen en zwaar hebben gespeculeerd op stijgende koersen van beveiligingsbedrijven. Ik moest in mijn rol als beleidsambtenaar de minister adviseren of er verder actie nodig was. Dat betekende contact zoeken met de STE, de voorloper van de Autoriteit Financiële Markten (AFM), om te bezien of er ingegrepen moest worden op de beurs. In Amerika ging de effectenbeurs dicht, moest dat ook in Amsterdam gebeuren? Uiteindelijk is er uit de onderzoeken nooit enig bewijs komen bovendien van handel met voorkennis over de aanslagen. Maar dat de gevolgen van die zonnige dinsdag 11 september verstrekkend zijn, is een understatement van formaat. Werken in New York is er niet meer van gekomen. Het werd Brussel.”

INVOERING EURO - 1 JANUARI 2002

“De jaarwisseling van 2002 vierde ik met vrienden in een huisje in de Ardennen. Ik was nog in dienst bij het ministerie van Financiën, maar wist al dat ik naar Brussel zou gaan om te werken voor de Europese Commissie.

Op het ministerie kreeg ik nieuwe burens. Dat was het

‘DAT ‘LEHMAN’ UITEINDELIJK GEEN REDEN IS GEWEEST OM DE OVERNAME VAN ABN AMRO AF TE BLAZEN, BEGRIJP IK TOT OP DE DAG VAN VANDAAG NIET’

Euroteam, samengesteld om de introductie van de euro te begeleiden. Al snel werd duidelijk dat de transitie van het gulden- naar het eurotijdperk een enorme operatie vergde. Normaal draait het op het ministerie om beleid en macro-economische vergezichten, maar nu speelden vragen als: hoeveel vrachtwagens hebben we ter beschikking om eurobiljetten rond te brengen en hoe beveiligen we dat?

In het dagelijks leven was de overgang duidelijk wennen. Ik zat in die begindagen een keer in de trein en wilde een kaartje kopen met een guldenbiljet. De conductrice, die in euromuntjes het wisselgeld moest geven, gaf mij haar portemonnee met het verzoek om de muntjes te selecteren. Ze vond dat zelf nog omslachtig en vertrouwde mij blijkbaar. Uiteindelijk ging die gewinning nog snel. Voor de veel reizende Nederlanders en onze bedrijven bleek het een groot voordeel om zonder wisselkoersproblemen over de grens te gaan.

De latere eurocrisis kende eigenlijk hetzelfde patroon als bij de toetredingsproblemen van nieuwe lidstaten: waar leg je de grens? Italië mocht wel in de euro, ook al voldeed het land niet aan de voorwaarden. Dat gemarchandeer en het onvermogen om op te treden tegen landen die zich niet aan de regels houden, heeft voor veel problemen gezorgd.

Voor Nederland blijft expansie in Europa essentieel. We zijn een klein land met grote ondernemingen. Dan moet je over de grens kijken. Beleggers doen dat ook steeds meer en daarin ligt de basis voor de Europese ambities van de VEB. Wij volgen onze leden.”

FAILLISSEMENT LEHMAN BROTHERS - 15 SEPTEMBER 2008

“In 2008 werkte ik bij APG, de uitvoeringsorganisatie van het

grootste pensioenfonds in Europa, ABP. De val van de Amerikaanse zakenbank Lehman leidde bij ons tot georganiseerde paniek. Alles werd uit de kast getrokken om erachter te komen hoe groot onze blootstelling aan Lehman was. Die blootstelling was groot, heel groot. Het gaat dan niet alleen om de actieve aandelen die via de zakenbank waren gekocht of gehouden, maar ook om allereerste hedge-contracten die waren afgesloten om risico’s af te dekken. Het heeft uiteindelijk een hele dag en veel bloed, zweet en tranen gekost om dat duidelijk te krijgen.

Vervolgens moesten we voortientallen miljarden aan pensioengeld omzetten naar nieuwe tussenpersonen. Er waren genoeg partijen die deze ‘hedges’ wilden overnemen. Maar om de contracten bij Lehman stop te zetten, moest je in persoon verschijnen op een van hun kantoren en die van hun vertegenwoordigers. In ons geval waren de vestigingen in Londen het dichtste bij. Ik heb het vliegtuig gepakt, ben in een taxi gestapt en heb een ronde door Londen gemaakt om zaken af te handelen. Net voor het middaguur, de *split second* van ingang van alle vervangende contracten, kwam ik terug in Nederland en liep het APG-kantoor op Schiphol binnen. Met twee van de meest waardevolle reçu’s in handen die ik ooit onder ogen heb gehad.

De pensioendeelnemers van ABP waren toen nog niet zo mondig als we nu zien in de klimaatdiscussie. Het was een andere situatie en tijd. In de loop der jaren hebben pensioenfondsen meer visie laten zien voor de lange termijn. Dat is met de huidige klimaatcrisis wel nodig.

Lehman was het begin van een turbulente tijd. Even later stonden we met ABP aan de zijde van de VEB tijdens de aandeelhoudersvergadering van ABN Amro. We legden het bestuur het